Onderwerp : Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 van de Cleantech Regio
Programma :03. Duurzame leefomgeving
Forum : Oordeelsvormend
Portefeuillehouder(s) : E. Boswinkel
Inlichtingen bij : Yara van Weert
0638071486
Y.vanWeert@zutphen.nl

Soort bevoegdheid : Kaderstellend
Beleidsvrijheid : Ruim
Programmabegrotingswijziging : Nee

Het college van burgemeester & wethouders stelt voor:

1. kennis te nemen van de aanbiedingsbrief van de stuurgroep RES met betrekking tot de vaststelling van de eerste Regionale Energie Strategie voor de Cleantech Regio (RES 1.0).
2. kennis te nemen van het eindverslag van de inspraak op de Ontwerp-RES 1.0.
3. de eerste Regionale Energie Strategie voor de Cleantech Regio (RES 1.0) vast te stellen.
4. te besluiten dat de uitkomsten van de RES 1.0, die effect hebben op de gemeente Zutphen, worden meegenomen in de voorbereiding van de Omgevingsvisie.

Inleiding/aanleiding

Het Klimaatakkoord en de Regionale Energie Strategie
In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de 30 energieregio"s in Nederland een Regionale Energie Strategie (RES) opstellen. De RES is de strategie die aangeeft 1. hoeveel (het bod) en 2. hoe (strategie) de duurzame energie opwek in de regio wordt vormgegeven. In de RES 1.0 geven alle regio"s in opdracht van het Rijk aan waar zij grootschalige zonneparken en windmolens mogelijk achten en welke bovenlokale bronnen voor warmte ingezet kunnen worden. Nederland wil in 2030 totaal 35 Terrawattuur (TWh) aan grootschalige duurzame energie op land opwekken. Voor de RES geldt een inspanningsverplichting om de afspraken die in de RES staan te verankeren in het omgevingsbeleid en de energietransitie op die manier te realiseren.

De RES van de Cleantech Regio
De Cleantech Regio, waar de gemeente Zutphen onderdeel van is, is één van de 30 energieregio"s in Nederland. De overheden binnen deze RES-regio zijn: de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen, de provincie Gelderland, waterschap Vallei en Veluwe en waterschap Rijn & IJssel.

In de RES 1.0 staat dat de regio 1,07 TWh elektriciteit denkt op te kunnen wekken in 2030:
- 0,11 TWh duurzame energie uit wind;

- 0,51 TWh uit zonnepanelen op grootschalige daken;
- 0,45 TWh via zonnepanelen op land.

Besluitvorming tot nu toe
De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de Concept-RES (maart 2020) en Ontwerp-RES 1.0 (april 2021). Inspraakreacties van inwoners en andere belanghebbenden zijn aanleiding geweest om de Ontwerp- RES 1.0 aan te passen. Daarnaast hebben de deelnemende gemeenteraden ook enkele moties en amendementen ingediend over het ontwerp van de RES 1.0. De gemeenteraad van Zutphen heeft op 11 oktober 2021 unaniem ingestemd met het opstellen van een "Afwegingskader wind- en zonne-energie". In dit afwegingskader worden tenminste criteria opgenomen over:
- de betrokkenheid van omwonenden, ook in de ontwerpfase;
- de landschappelijke inpassing en versterking van de biodiversiteit;
- de financiële participatie van inwoners van deze gemeente.

De RES 1.0 ligt nu voor ter besluitvorming
De inspraakreacties, moties en amendementen zijn, zoals het eindverslag van de inspraak op de Ontwerp-RES 1.0 omschrijft, aangepast in de RES 1.0. De stuurgroep RES van de Cleantech Regio legt de definitieve RES 1.0 nu ter vaststelling voor aan de gemeenteraden.

Beoogd effect

- Bijdragen aan de energietransitie conform de afspraken in het Klimaatakkoord.
- Bijdragen aan het creëren van een energie neutrale gemeente in 2030.

Argumenten

1.1. De aanbiedingsbrief RES 1.0 van de stuurgroep RES aan de colleges geeft context.
De stuurgroep RES heeft bij de aanbieding van de RES 1.0 van de Cleantech Regio aan het college van burgemeester en wethouders een brief toegevoegd. In de brief geeft de stuurgroep RES een korte toelichting op het doorlopen proces, de besluitvorming en het vervolg.Het college van burgemeester en wethouders biedt de brief van de stuurgroep RES ter kennisneming aan de raad aan om mee te nemen in de besluitvorming.

2.1. Het eindverslag van de inspraak op de Ontwerp-RES 1.0 bevat de ontvangen inspraakreacties, moties & amendementen én geeft weer hoe de Ontwerp-RES 1.0 is aangepast.
De ontvangen inspraakreacties, moties en amendementen zijn aanleiding geweest om de ter inzage gelegde Ontwerp-RES 1.0 aan te passen en te verbeteren. Het eindverslag van de inspraak op de Ontwerp-RES 1.0 geeft:
- Een samenvatting en duiding van de reacties;
- Een thematisch overzicht van de inspraak;
- Een beantwoording van de per organisatie ontvangen inspraakreacties, moties en amendementen met betrekking tot de Ontwerp- RES 1.0, waaronder de gemeente Zutphen.
- Een overzicht van de aanpassingen ten opzichte van de Ontwerp-RES 1.0, die verwerkt zijn in de RES 1.0.

3.1. De gemeenteraad besluit over de RES 1.0.
De besluitvorming van de RES 1.0 is aan de gemeenteraden in de Cleantech Regio, de waterschappen Vallei en Veluwe en Rijn en IJssel en de provincie Gelderland. De besluitvorming in de gemeenteraden bestaat uit twee ronden. Tijdens de eerste ronde hebben de betrokken gemeenteraden desgewenst moties en amendementen bij het ontwerp van de RES 1.0 geformuleerd om mee te geven aan de stuurgroep RES. Na het verwerken van de moties en amendementen, legt de stuurgroep RES van de Cleantech Regio de definitieve RES 1.0 nu ter vaststelling voor aan de gemeenteraden (tweede ronde). De gemeenteraad wordt dus gevraagd de RES 1.0 voor de Cleantech Regio vast te stellen.

3.2. Grootschalige hernieuwbare energieopwekking draagt bij aan het energieneutraal worden van de gemeente in 2030.
In het coalitieakkoord heeft het gemeentebestuur aangegeven dat ze energieneutraal wil zijn in 2030. Met de huidige inzet van hernieuwbare energie kan de gemeente niet worden voorzien in de elektriciteitsbehoefte die nodig is voor een energie neutrale gemeente in 2030. Realisatie van grootschalige hernieuwbare energie, als onderdeel van een integrale gebiedsontwikkeling, draagt bij aan het behalen van dit doel.

3.3. De RES wordt elke 2 jaar geactualiseerd.
Het RES-proces is dynamisch en de RES 1.0 geeft een tussenstand weer: het is een momentopname. Het gaat om een strategie. De strategie van de Cleantech Regio wordt, na het vaststellen van de definitieve RES 1.0, om de twee jaar bijgesteld op basis van actuele ontwikkelingen. Er komt een RES 2.0 om de RES 1.0 op te volgen en verder uit te werken. Er is een ontwikkelagenda opgesteld die aangeeft waar er richting de RES 2.0 verder aan gewerkt gaat worden. De RES 2.0 zal zich onder andere gaan richten op:

- zon op dak;
- het elektriciteitsnetwerk;
- de opslag van energie.

Behalve de inhoudelijke uitwerking van de RES 1.0 wordt er ook gestart met de monitoring van de resultaten.

4.1. Door de opgave uit de RES mee te nemen in de voorbereiding van de Omgevingsvisie, kan deze opgave integraal met andere opgaves opgepakt worden.
De gemeenteraad neemt een besluit over de RES 1.0 en dus ook over de doorwerking daarvan in het omgevingsbeleid. De raad neemt op een later moment nog één of meerdere besluiten over de manier waarop de RES 1.0 door vertaald wordt naar het lokale beleid. Dit gebeurt onder andere door het vaststellen van het "Afwegingskader wind- en zonne-energie", maar uiteraard ook via de nieuwe Omgevingsvisie, die in het kader van de nieuwe Omgevingswet wordt voorbereid. Door de opgave uit de RES mee te nemen in de voorbereiding van de Omgevingsvisie kan grootschalige opwekking van hernieuwbare energie integraal met andere opgaves, zoals woningbouw, worden opgepakt. Dit sluit aan bij de inspanningsverplichting die voor de RES geldt.

Kanttekeningen

1. De RES 1.0 heeft geen juridische status.
De RES 1.0 is een strategie. Uitgangspunten krijgen pas een juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten (het omgevingsbeleid).

Risico"s

1. De daadwerkelijke realisatie van de bijdrage van gemeente Zutphen aan het regionale bod staat nog niet vast.
Om de RES in het lokale omgevingsbeleid op te kunnen nemen zijn nog verdere uitwerkingen nodig, bijvoorbeeld in relatie tot de Wet Milieubeheer (waaronder een milieueffectrapportage). Deze uitwerkingen kunnen invloed hebben op de daadwerkelijke realisatie van de mogelijkheden voor grootschalige opwek in de gemeente, en dus de bijdrage van de gemeente Zutphen aan het regionale bod.

2. De daadwerkelijke realisatie van grootschalige energie in de regio is mede afhankelijk van jurisprudentie rondom dit onderwerp.
Tijdens het opstellen van de RES 1.0 hebben wij al te maken gekregen met actuele jurisprudentie rondom dit onderwerp, zoals de uitspraak van de Raad van State in een zaak over de uitbreiding van Windpark Delfzijl Zuid (juni 2021). In de realisatie van het bod moet er rekening gehouden worden met bestaande en toekomstige jurisprudentie rondom dit onderwerp. Dit kan namelijk invloed hebben op de mogelijkheden voor grootschalige opwek in de regio.

3. Het regionale elektriciteitsnet is op dit moment niet toereikend voor het regionale bod tot 2030.
Netbeheerder Liander heeft aangegeven dat het elektriciteitsnetwerk tijdig toereikend zal zijn om het bod van de Cleantech regio in de RES 1.0 te kunnen uitvoeren.

Communicatie/Vervolgtraject/Uitvoering

Tijdlijn besluitvorming RES 1.0 gemeente Zutphen
9 november 2021: college besluit over raadsvoorstel RES 1.0
29 november 2021: Forumvergadering met spreekrecht
13 december 2021: raadsbesluit over RES 1.0
17 december 2021: Cleantech Regio biedt RES 1.0 aan het Rijk aan.

Communicatie
Vanaf het moment van publicatie van de concept RES in maart 2020 is ingezet op communicatie over de planvorming. Om zo veel mogelijk inwoners te bereiken, hebben we meerdere communicatie-uitingen ingezet. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: de digitale nieuwsbrief over de RES, de gemeentelijke website, social media en persberichten. Daarnaast zijn er meerdere informatieavonden georganiseerd om de resultaten van het lokale haalbaarheidsonderzoek te delen én om het met inwoners over specifieke zoekgebieden in gesprek te gaan. Via de website en de nieuwsbrief is er ook een uitgebreide terugkoppeling geweest van deze bijeenkomsten. Het ontwerp van de RES 1.0 heeft van 19 april tot en met 31 mei 2021 ter inzage gelegen. Ook dit is actief gecommuniceerd. Naast de aankondiging is tijdens de terinzagelegging over de inzagetermijn gecommuniceerd. Verder is er aan het begin van de inzagetermijn een digitale

informatieavond georganiseerd om de inhoud van de Ontwerp-RES voor inwoners nader te duiden. In deze bijeenkomst hebben wij aangegeven open te staan voor initiatieven en persoonlijke gesprekken met inwoners en hen hiertoe expliciet uitgenodigd. Enkele inwonergroepen hebben hier gebruik van gemaakt en zijn met ons in gesprek gegaan. In totaal heeft de gemeente Zutphen 18 inspraakreacties mogen ontvangen. De reacties zijn ingestuurd door natuurorganisaties, inwonergroepen, verschillende families en individuele inwoners.

Wij blijven richting inwoners en andere belanghebbenden actief communiceren over de besluiten van de raad, de vervolgstappen van de Regionale Energie Strategie en de momenten waarop zij kunnen inspreken.
Verder sluiten wij aan bij de communicatie van de Cleantech Regio waar mogelijk en zorgen wij voor een lokale toevoeging.

Rapportage/evaluatie

Via P&C cyclus.

Financiën

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan het instemmen met de RES 1.0.
Het gemeentebestuur geeft de kaders aan en is geen initiatiefnemer van energie opwekken.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief RES 1.0, 29 oktober 2021
- Eindverslag van de inspraak op de Ontwerp- Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 van de Cleantech Regio, 28 oktober 2021
- Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 van de Cleantech Regio, november 2021

Ontwerp

Bijlagen

Griffienummer : 2021-0125

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet.

Besluit :

1. kennis te nemen van de aanbiedingsbrief van de stuurgroep RES met betrekking tot de vaststelling van de eerste Regionale Energie Strategie voor de Cleantech Regio (RES 1.0).
2. kennis te nemen van het eindverslag van de inspraak op de Ontwerp-RES 1.0.
3. de eerste Regionale Energie Strategie voor de Cleantech Regio (RES 1.0) vast te stellen.
4. te besluiten dat de uitkomsten van de RES 1.0, die effect hebben op de gemeente Zutphen, worden meegenomen in de voorbereiding van de Omgevingsvisie.

Behandeld in

29-11-2021 Forum
13-12-2021 Raad
25-11-2021 Forum